

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/223/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5615201114
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5615201114.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a JUDr. Adriany Gallovej v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti odporcovi: G. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. G., C. XXX/X, štátny občan SR, v konaní o zaplatenie 11.610,94 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4C/56/2015-77 zo dňa 24.03.2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým vo zvyšnej časti žalobu zamietol a vo výroku o trovách konania **p o t v r d z u j e .**

Vo zvyšku **s a** rozsudku okresného súdu **n e d o t ý k a .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 9.046,52 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku, spolu s úrokom z omeškania zo sumy 9.246,52 eur vo výške 8,50 % ročne od 12.08.2013 do 01.10.2014 a zo sumy 9.046,52 eur vo výške 8,50 % ročne od 02.10.2014 do zaplatenia, vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol a navrhovateľovi priznal náhradu trov konania vo výške 390,04 eur a trov právneho zastúpenia vo výške 563,34 eur, ktoré je odporca povinný zaplatiť navrhovateľovi na účet jeho právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vykonaným dokazovaním súd žalobe navrhovateľa v časti uvedenej vo výrokovej časti tohto rozsudku vyhovel, keď v tej časti mal za preukázanú jej dôvodnosť. Súd mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom navrhovateľa spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a. s. Bratislava ako veriteľom a odporcom ako dlžníkom bola dňa 20.08.2011 uzavretá Zmluva o splátkovom úvere č. 0334939536. Uvedená Zmluva bola uzavretá za účinnosti zákona 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, preto sa na ňu vzťahujú, napriek tomu, že Zmluva o úvere predstavuje absolútny obchod, normy spotrebiteľského práva, keďže ju uzatvoril odporca ako spotrebiteľ, ktorý nekonal v rámci predmetu obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva uzatvorená podľa Občianskeho a Obchodného zákonníka, ako aj podľa ktoréhokoľvek iného zákona, ktorej charakteristickým znakom je, že sa uzaviera vo viacerých prípadoch a že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, keď súčasne je zrejmé, že zmluvná strana na jednej strane je dodávateľ - banka, s poukazom na predmet podnikania a na druhej strane spotrebiteľ. Zmluva

uzavretá medzi právny predchodcom navrhovateľa a odporcom je jednoznačne spotrebiteľskou zmluvou.

Zmluvný úrok ako odplata (cena) veriteľom za poskytnuté peňažné prostriedky prislúcha len za dojednanú dobu poskytnutia úveru, čo vyplýva aj z ustanovenia § 503 Obchodného zákonníka, podľa ktorého záväzok platiť úrok je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti splatné úroky z tejto splátky. Keďže k zosplatneniu úveru došlo 11.08.2013, uvedeným dňom boli splatné aj úroky istiny úveru, preto po tomto dátume už navrhovateľovi zmluvné úroky neprislúchajú. V tejto súvislosti súd poukazuje na konštantnú rozhodovaciu prax slovenských súdov a na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/143/98. Dlžník v omeškaní musí platiť úroky z omeškania v zmysle § 369 Obchodného zákonníka. Takýto záver Najvyššieho súdu SR je logický, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažaniu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi konania. Súdom priznaná suma 9.046,52 eur predstavuje splátky úveru po zosplatnení len vo výške čistej istiny, ktorú výšku čistej istiny mal súd zistenú z prehľadu jednotlivých splátok, t. j. aká časť pripadla na istinu, aká na úrok, teda v zostávajúcej časti, pokiaľ sa navrhovateľ domáhal zaplata úrokov z úveru po zosplatnení, súd žalobu zamietol. Prehľad splátok predložený navrhovateľom je založený v spise na č. I. 50 - 51 spisu. Zároveň súd priznal navrhovateľovi uplatnený úrok z omeškania vo výške 8,50 % ročne zo sumy 9.246,52 eur od 12.08.2013 do 01.10.2014, kedy zo strany odporcu došlo k úhrade sumy 200,- eur a zo súdom priznanej sumy 9.046,52 eur od 02.10.2014 do zaplata. Výška úrokov z omeškania je v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu omeškania.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 2 O. s. p. tak, že priznal navrhovateľovi, ktorý mal prevažný úspech vo veci (78 %), náhradu trov konania v časti, ktorej jeho úspech prevyšoval úspech odporcu (22 %). Rozdiel predstavuje 56 %. 56 % z navrhovateľom uplatnených trov konania titulom zaplata súdneho poplatku za podaný návrh vo výške 696,50 eur predstavuje 390,04 eur a z trov právneho zastúpenia za tri úkony právnej služby (prevzatie, príprava zastúpenia, podanie žaloby na súd, účasť na pojednávaní dňa 24.03.2015), t. j. 3 x 270,54 eur + 20 % DPH, režijný paušál 3 x 8,39 eur + 20 % DPH, náhrada cestovných výdavkov za účasť na pojednávaní dňa 23.04.2015 Liptovský Mikuláš - Košice, tam a späť spolu 9,16 eur, z toho 1/5-ina (nakoľko sa právny zástupca navrhovateľa v tento deň zúčastnil piatich pojednávaní na Okresnom súde Liptovský Mikuláš) spolu vo výške 1.005,97 eur, z toho 56 % predstavuje 563,34 eur. Súd právnemu zástupcovi navrhovateľa nepriznal odmenu za úkon - vyjadrenie zo dňa 19.03.2015, nakoľko sa nejedná o úkon účelne vynaložený. Navrhovateľ si bol povinný splniť svoju povinnosť tvrdenia už spolu s podaním žaloby na súd. Súd právnemu zástupcovi navrhovateľa nepriznal náhradu za stratu času, nakoľko súdne pojednávanie nebolo vykonané advokátom, ale advokátskym koncipientom, ktorý je zamestnanec advokáta. Advokátsky koncipient, teda pri ceste na súdne pojednávanie si plní svoje pracovné povinnosti v rámci pracovnej cesty, na ktorú bol ako zamestnanec vyslaný. Počas cesty advokátskeho koncipienta na súdne pojednávanie advokátovi ako jeho zamestnávateľovi strata času nevzniká.

Voči rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ v časti, v ktorej súd žalobný návrh zamietol (2.564,42 eur s príslušenstvom) a proti výroku o trovách konania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu. Navrhovateľ sa nestotožňuje s právnym posúdením veci a postupom súdu prvého stupňa, a to s nepriznaním riadneho úroku zo splátok splatných po zosplatnení úveru. Neplnením povinností odporcu uhrádzať splátky riadne a včas bol navrhovateľ nútený pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti. Uvedené však nemá vplyv na nárok navrhovateľa na odplatu v podobe riadnych úrokov dohodnutých v zmluve v zmysle ust. § 497 Obchodného zákonníka. Navrhovateľ má za to, že má nárok na riadne úroky aj po zosplatnení úveru, pričom túto skutočnosť možno odvodiť z viacerých zákonných ustanovení. Pokiaľ ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka výslovne uvádza, že úroky je povinný dlžník platiť do vrátenia peňažných prostriedkov, k čomu zo strany odporcu nedošlo, zákon však v žiadnom ustanovení neuvádza, že po zosplatnení úveru nie je možné žiadať riadny úrok. Poukazuje tiež na znenie ust. § 505, § 506 Obchodného zákonníka. V súvislosti s odstúpením veriteľa od úverovej zmluvy vzniká špecifická situácia, a to z dôvodu, že napriek

odstúpeniu od zmluvy naďalej trvá záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úrok. Odstúpením od zmluvy de facto dochádza k mimoriadnej splatnosti úveru a k strate výhody splátok. Odstúpenie veriteľa od zmluvy nemá však vplyv na zabezpečenie záväzkov z tejto zmluvy. Postupom, na ktorý poukazyval, by súd neprímerane ochránil neplatiaceho dlžníka a navrhovateľa pripravil o ušlý zisk spočívajúci v riadnom úroku. Uvedený postup by v konečnom dôsledku viedol k teórii, že nedodržanie podmienok za nesplácanie prijatého úveru riadne a včas by pre dlžníka predstavovalo výhodnejšie postavenie, kedy by mu síce bol poskytnutý úver v plnej výške, avšak dlžník by nemusel po vyhlásení predčasnej splatnosti z dôvodu neplnenia zmluvných povinností splácať riadny úrok, ku ktorého úhrade sa v zmluve zaviazal. Navrhovateľ zastáva názor, že mu vznikol nárok na úhradu uplatnených splátok spolu s príslušným úrokom z omeškania z každej splátky odo dňa nasledujúceho po splatnosti každej splátky až do zaplatenia. Navrhovateľ nesúhlasí s nepriznaním náhrady za stratu času, nakoľko súdne pojednávanie nebolo vykonané advokátom, ale advokátskym koncipientom, ktorý je zamestnancom advokáta. V tejto súvislosti poukazuje na čl. 47 Ústavy Slovenskej republiky, § 24, § 25 ods. 1, § 142 ods. 1 O. s. p., § 16 ods. 1, § 64 ods. 2 Zákona o advokácii, § 15 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., čl. 2 bod 1 uznesenia č. 14 Predsedníctva Slovenskej advokátskej komory zo dňa 07.11.2006 a § 40 ods. 1, 2 Advokátskeho poriadku, ako aj na § 1 ods. 1, 2 uznesenia Predsedníctva Slovenskej advokátskej komory č. 16/11/2012 zo 6. decembra 2012. Vzhľadom na postavenie advokátskeho koncipienta, ktoré vyplýva z vyššie uvedených ustanovení, ako i povinnosť advokáta vo vzťahu k advokátskemu koncipientovi nepochybne vyplýva, že úkony, ktoré vykonáva v súvislosti so zastupovaním advokáta, u ktorého je zamestnaný, vykonáva v mene zamestnávateľa - advokáta a tiež na jeho účet. Úkon uskutočnený advokátskym koncipientom je v konečnom dôsledku úkonom právnej služby advokáta, za ktorý zodpovedá samotný advokát. Zo žiadnych ustanovení nevyplýva, že by pri rozhodovaní o trovách konania účastníka, ktorého zastupoval advokát, sa mal uplatniť iný právny režim zohľadňujúci okolnosť, či posudzovaný úkon vykonal advokát alebo jeho koncipient. Nemožno tiež súhlasiť s tým, že počas cesty advokátskeho koncipienta na súdne pojednávanie advokátovi ako jeho zamestnávateľovi strata času nevzniká. Advokátsky koncipient jednotlivé úkony vykonáva v mene zamestnávateľa - advokáta a tiež na jeho účet. Pokiaľ by ho advokát nespĺnomocnil účasťou na pojednávaní, mohol by koncipient vykonávať iné činnosti v mene advokáta. Aj v tomto prípade je nutné konštatovať, že ide o stratu času, ktorá advokátovi vznikla. Okrem uvedeného trovy konania súd priznáva účastníkovi konania, nie advokátovi. Zo strany klienta, ktorý splnomocňuje advokáta na zastupovanie v konaní, patrí advokátovi za úkony právnej služby odmena. Poukazuje aj na uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 27.02.2015 sp. zn. 7Co/561/2014. Na základe uvedeného navrhuje, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a zmenil ho tak, že vyhovie návrhu navrhovateľa. Zároveň si uplatňuje voči odporcovi trovy konania a právneho zastúpenia v prvostupňovom i odvolacom konaní.

Odporca sa k odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. (z ktorého dôvodu sa rozsudok odvolacieho súdu nedotýka odvolaním nenapadnutého výroku, ktorým súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 9.046,52 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku spolu s úrokom z omeškania zo sumy 9.246,52 eur vo výške 8,50 % ročne od 12.08.2013 do 01.10.2014 a zo sumy 9.046,52 eur vo výške 8,50 % ročne od 02.10.2014 do zaplatenia) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) postupom v zmysle ust. § 156 ods. 3 O. s. p. rozsudok okresného súdu potvrdil v zmysle ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p.

Rozsudok okresného súdu je vecne správny.

Pokiaľ okresný súd žalobu navrhovateľa vo zvyšku zamietol, vo vzťahu k tomuto výroku okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil. Krajský súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozsudku prvostupňového súdu v zmysle ust. § 219 ods. 2 O. s. p., a preto nie je žiaduce, aby opakoval vecne správne závery okresného súdu.

Vo vzťahu k tomuto výroku navrhovateľ uplatnil jednu odvolaciu námietku, keď nesúhlasí s vysloveným právnym názorom prvostupňového súdu, že vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru navrhovateľ stratil nárok na úrok z úveru, keď dlžníkovi vznikla povinnosť platiť úrok z omeškania.

V zmysle ust. § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

V citovanom ustanovení ide o úpravu špeciálneho inštitútu odstúpenia od úverovej zmluvy pre prípad nesplácania splátok riadne a včas. Veriteľ je pri odstúpení od zmluvy podľa tohto ustanovenia oprávnený požadovať dlžnú čiastku s úrokmi. Vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru stráca dlžník výhodu splátok a vzniká mu povinnosť vrátiť poskytnutý úver spolu so zmluvným úrokom z úveru. Pokiaľ však ide o úrok z úveru, krajský súd sa stotožňuje s vysloveným právnym názorom prvostupňového súdu, že veriteľovi vzniká nárok na zmluvný úrok do splatnosti úveru.

Momentom vyhlásenia splatnosti úveru dochádza k zmene práv a povinností účastníkov zmluvy, keď dlžníkovi vzniká povinnosť platiť sankčné úroky z omeškania popri povinnosti peňažné prostriedky vrátiť. Pokiaľ si dlžník túto povinnosť nesplní a nepristúpi k dobrovoľnému vráteniu peňažných prostriedkov, okrem povinnosti platiť sankčné úroky má veriteľ právo od neho dlžnú sumu vymáhať v nachádzacom, ako aj vykonávacom konaní. Momentom vzniku povinnosti vrátiť peňažné prostriedky veriteľovi veriteľ stráca nárok na dohodnutý úrok z úveru. Namiesto toho sa môže domáhať nárokov vzniknutých z porušenia povinnosti dlžníka.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok vo veci samej potvrdil.

Vo vzťahu k výroku o trovách konania navrhovateľ namieta nepriznanie náhrady za stratu času, dôvodiac, že má na ňu zákonný nárok.

Pokiaľ ide o nepriznanie náhrady za stratu času navrhovateľovi, odvolací súd sa v tomto smere nestotožňuje s právnym posúdením veci prvostupňovým súdom, napriek tomu považuje jeho rozhodnutie v tejto časti nepriznania náhrady trov konania za vecne správne.

Odvolací súd sa stotožňuje s argumentáciou navrhovateľa obsiahnutou v odvolaní, keď má za to, že náhrada za stratu času patrí účastníkovi aj vtedy, ak úkon právnej služby vykonal advokátsky koncipient. Zákon o advokácii č. 586/2003 Z. z. ani vyhláška č. 655/2004 Z. z. nerozlišuje, či úkon právnej služby vykonal advokát alebo advokátsky koncipient, pričom vychádzajúc zo systematického výkladu uvedeného zákona a vyhlášky možno považovať úkony vykonané advokátskym koncipientom za úkony advokáta. Je len na rozhodnutí advokáta, či úkony právnej služby vykoná osobne alebo prostredníctvom advokátskeho koncipienta. Rovnako jeho klientovi vzniká povinnosť zaplatiť za úkony právnej služby bez ohľadu na to, či ich vykonal advokát alebo advokátsky koncipient, odmenu v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Náhrada trov konania je priznávaná účastníkovi, pričom vo vzťahu k jednotlivým úkonom právnej služby a na ne sa viažucim náhradám je právne irelevantné, či boli vykonané advokátskym koncipientom alebo advokátom. Podstatné pre ich priznanie je, či boli vykonané alebo vznikli účelne.

Vychádzajúc z ust. § 142 O. s. p., hlavným princípom pre priznávanie náhrady trov konania je princíp úspechu v konaní, pričom náhrada trov konania patrí za účelne vykonané úkony právnej služby, ktorý režim sa vzťahuje aj na vynaložené náhrady.

Z hľadiska posudzovania účelnosti pri poskytovaní právnej pomoci však odvolací súd považuje v rozpore s týmto princípom, keď advokát pri využití substitúcie poveruje zastupovaním na pojednávaní v právne nenáročných skutkovo a právne obdobných spotrebiteľských sporoch advokátsku kanceláriu, ktorá má sídlo značne vzdialené od sídla príslušného súdu. Takýto postup neprímerane a bez dôležitého dôvodu navyšuje výšku trov právneho zastúpenia, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť.

Zo zákonného ustanovenia § 142 ods. 1 až 3 O. s. p. vyplýva princíp účelnosti, preto je podľa názoru odvolacieho súdu do istej miery obmedzená aj zmluvná voľnosť advokáta zabezpečujúceho substitúciu právnej pomoci, keď takýto advokát je povinný dbať na to, aby právna pomoc bola poskytovaná účelne. Uvedený postup advokáta, ktorý zastupuje navrhovateľa, bol v rozpore so zásadou účelnosti vynaložených trov konania, keď v priamej príčinnej súvislosti s týmto postupom vznikla aj náhrada za stratu času uplatňovaná navrhovateľom. Z uvedených dôvodov tento nárok navrhovateľovi z dôvodu neúčelnosti nepatrí.

Z uvedeného dôvodu považuje odvolací súd rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania za vecne správny, a preto ho potvrdil.

Výrok o trovách odvolacieho konania sa opiera o ust. § 224 ods. 1 s poukazom na ust. § 142 ods. 1 O. s. p. Odporca bol v odvolacom konaní úspešný, trovy konania si však neuplatnil a z obsahu spisu mu nevyplývajú, preto mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok prípustný nie je.